

Recenze knih

D. H. Kim, G. Choi, S. H. Lee et al. Endoscopic Spine Surgery. New York: Thieme Stuttgart 2018. ISBN 978-1-62623-264-8, eISBN 978-1-62623-265-5, cena 159,99 EUR.

Kniha má 362 stran a 1 094 obrázků a schémat. V poslední době dochází k výraznému pokroku v endoskopické páteřní chirurgii a objevuje se nepřehledné množství nových přístupů a technik. Tato publikace ukazuje ty, které jsou nejvíce užívané a sofistikované. Navíc využívá zkušeností autorů, kteří se touto problematikou systematicky a dlouhou dobu zabývají. Obsahuje celkem 53 kapitol, které čtenáře systematicky vedou od

bederní až po krční oblast páteře vč. kraniocervikálního spojení. Ukazuje možnosti operačních řešení bolestivých syndromů, deformit, úrazů a také nádorů a zánětů v jednotlivých oblastech páteře. Endoskopické operace jsou dokumentovány nejenom dokonalými peroperačními fotografiemi a schémata, ale také 64 on-line videi, která slouží mimo jiné jako velmi přehledné operační postupy.

Kniha je určena jak rezidentům z řad ortopedů a neurochirurgů, tak zkušeným operatérům. Ukazuje současné možnosti endoskopické techniky v páteřní chirurgii. Vzhledem k detailním schématům a videozáznamům poskytuje podrobný návod k různým druhům endoskopických operací páteře.

prof. MUDr. Pavel Haninec, CSc.

M. P. Celda, F. M. Soriano, A. L. Rhoton Jr. Rhoton's Atlas of Head, Neck and Brain. New York: Thieme Stuttgart 2017. ISBN 978-1-60406-900-6, eISBN 978-1-60406-901-3, cena 249,99 EUR.

Atlas má 623 stran a 624 obrázků a schémat a je příspěvkem k dokonalému porozumění chirurgické anatomii v jednotlivých oblastech. Je od autora, který je zároveň zakladatel moderní mikrochirurgie. Obsahuje 2D i 3D fotografie. Každý anatomický obrázek je popsán jak anglickým, tak i latinským názvoslovím. To umožňuje dokonalé pochopení znázorněných situací. Zobrazené oblasti jsou uspořádány do čtyř velkých sekcí: 1. Osteologie hlavy a krku;

2. Obličej a krk; 3. Nos, ucho, pharynx, larynx a orbita; 4. Neuroanatomie baze lební. Obrázky jsou dokonalé. Běžné anatomické preparáty jsou doplněny nástřiky cév barevným silikonem, 3D zobrazení umožňuje prostorovou představu zejména v méně obvyklých krajinách. Výhodou atlasu je vyložená chirurgická anatomie. Preparáty jsou vytvořeny zkušenými klinickými odborníky. Výsledkem je publikace, která umožňuje představu o detailních chirurgických

přístupech v jednotlivých krajinách. Touto koncepcí se atlas stává nepostradatelným pomocníkem pro většinu neurochirurgů, zejména rezidentů. Vynikající pomůckou je také pro studenty medicíny. Na rozdíl od běžných anatomických atlasů vyzvedává atlas klinicky důležité souvislosti, a tím je atlas vskutku interaktivní a inovativní.

prof. MUDr. Pavel Haninec, CSc.

D. H. Kim, A. R. Vaccaro, R. G. Fessler et al. Spinal Instrumentation. Challenges and Solutions. 2nd ed. New York: Thieme Stuttgart 2017. ISBN 978-1-60406-895-5, eISBN 978-1-62623-040-8, cena 149,99 EUR.

Kniha má 424 stran a 248 obrázků a schémat. Jde o druhé doplněné vydání, které bylo nezbytné vzhledem k výraznému po-

roku ve spinální chirurgii. Je psána autory, kteří mají významnou zkušenost v postgraduální výuce a to se také projevuje na kva-

litě uvedené publikace. Čtenář zde najde všechny nové techniky uplatňující se v chirurgii páteře, a to od zadních fixací, klecí, ná-

hrad meziobratlových plotének až po různé způsoby meziobratlových fúzí. V tomto přepracovaném vydání je kladen důraz především na precizní operační techniku a na popis všech možných komplikací tak, aby se jim bylo možné vyhnout. Publikace je rozdělena do 60 kapitol a mnoho z nich je zasvěceno možným komplikacím. Jejich názvy jsou např.: Komplikace C1–2 transartikulární fixace, Komplikace presakrálního přístupu,

Komplikace laterální meziobratlové fúze, atd. Jsou zde uvedena také možná řešení těchto komplikací. Vše je dokonale vysvětleno a dokumentováno krok za krokem, takže zde najdeme návody k řešení jednotlivých komplikací a zároveň se těmto komplikacím lépe vyhneme. Z tohoto pohledu je jedinečná a inovativní. Žádná předešlá publikace nebyla tak přesně zaměřena na možné komplikace a jejich řešení.

Kniha je určena všem spondylochirurgům jak z řad ortopedů, tak i z řad neurochirurgů. Představuje současný pohled na různé techniky v páteřní chirurgii, dokonale popisuje možné komplikace a podává návrhy na jejich řešení. Proto by neměla chybět v knihovnách odborníků na tuto problematiku.

prof. MUDr. Pavel Haninec, CSc.

M. T. Lawton. Seven Bypasses. Tenets and Techniques for Revascularization. New York: Thieme Stuttgart 2018. ISBN 978-1-62623-483-3, eISBN 978-1-62623-484-0, cena 234,99 EUR.

Vynikající publikace, která se zabývá cévní problematikou v neurochirurgii, a to zejména v současné době nejčastěji používanými zkratovými operacemi v mozku. Je velmi didaktická a jednotlivé postupy jsou popsány krok za krokem, bohatě ilustrovány a doplněny o vše vysvětlující schémata. Jednotlivé techniky jsou objasněny do naprostých detailů. Klíčové kroky jsou poté znovu ilustrovány fotografiemi a schémata. Ty jsou tak podrobné, že přesně poskytují návod k operačním řešením. Kniha má 668 stran a více než 1 500 obrázků, pooperačních fotografií a schémat. Jde o třetí

knihu z trilogie, kterou autor zasvětil cévní neurochirurgii a podrobným technickým popisům jednotlivých strategických bodů v jejich operační léčbě. První dvě publikace se věnovaly aneuryzmatům a arteriovenózním malformacím. Poslední díl zcela bravurně dokumentuje nejnovější metody v cévních zkratkách. Publikace je rozdělena do pěti sekcí. První se zabývá obecnou technikou bypassů – end-to-side, end-to-end a side-to-side anastomózou. Druhá sekce podrobně popisuje techniku provedení anastomózy. V třetí sekci čtenář najde podrobné informace o jednot-

livých bypassech – např. extrakraniální-intrakraniální bypass; in-situ bypass; reanastomóza atd. V páté sekci jsou závěry.

Nejenom tato kniha, ale kompletní trilogie je naprosto nepostradatelná pro neurochirurgy, kteří jsou zaměřeni na cévní problematiku. Svoje místo najde také v knihovnách neurologů, pokud chtějí získat moderní poznatky v této problematice. To jim umožní současný pohled na indikace k operacím u různých typů cévních onemocnění mozku.

prof. MUDr. Pavel Haninec, CSc.

Vážení čtenáři,

v edici osobnosti 3. LF UK vyšla autobiografie Neurochirurg. Autorem knihy je prof. MUDr. Eduard Zvěřina, DrSc, FCMA, profesionálně a společensky aktivní legenda české neurochirurgie. MUDr. Zvěřina knihu pojal v souvislosti s oslavou osmdesátin jako ohlédnutí za půlstoletím svého aktivního působení v oboru i jako reflexi proměňujícího se společenského a kulturního dění.

K dispozici na: www.zverinaeduard.cz.

prof. MUDr. Martin Sameš, CSc.

předseda České neurochirurgické společnosti ČLS JEP